

ستاره‌ها از چیخون تا آت میلان

نام: زمین میلان
ستاره‌ها: محمدرضا حیدریان، علی جباری و...
نشانی: خیابان چیخون، رستم‌آباد

ملک‌زاده از روزهای نوبت‌بندی و تقسیم‌بندی زمین میلان برای تمرین و آماده‌سازی برای مسابقات میان تیم‌های مختلف یاد می‌کند و می‌گوید: «صاحب اصلی زمین میلان خانمی بود که حتی مدتی زمین را هم از بچه‌ها گرفت و گوگرداری شد. به همین دلیل این زمین به غرب و شرق و شمال و جنوب برای انجام بازی‌ها و تمرین‌ها تقسیم شد. جالب اینجاست که در انتهای همین زمین تبدیل به زباله‌دانی شده بود. مادر میان بوی بد زباله‌ها بازی می‌کردیم و کمتر کسی بابت وضعیت موجود اعتراض می‌کرد. ما توی زمین جنگنده بودیم و به هم رحم نمی‌کردیم، اما بیرون از زمین همه با هم رفیق بودیم.» ملک‌زاده از میان انبوه خاطراتش یاد می‌کند: «فوتبالیست‌های ملی پوش زیادی در زمین میلان در قالب مسابقات محلی پا به توپ شدند. آن زمان بازیکن تیم‌ها و ملی پوش‌ها از بچه‌محل‌هایشان و فوتبال محله‌ها و جام‌های محلی غافل نمی‌شدند و در کنار بقیه بچه‌ها بازی می‌کردند.» او همچنین در ادامه از محمدرضا حیدریان، ملی پوش تیم فوتسال، مهر داد سینبانی، حمید وزیری، آزاد قاسمی، جواد افشار، اصغر عباسیان و... نام می‌برد که از ستاره‌های معروف زمین‌های خاکی بودند و در همین زمین میلان فوتبال بازی می‌کردند.

روزگاری زمین‌های خاکی خیابان چیخون، بهترین گزینه برای تفریح و سرگرمی برای اهالی بود. در واقع، از دل همین زمین‌های خاکی و بازی‌های دوستانه ستاره‌های بسیاری به تیم‌های و باشگاه‌های معروف رسیدند. زمین خاکی میلان در انتهای خیابان چیخون یکی از همین زمین‌های ستاره‌پرور بود که هنوز هم صدای تشویق‌های بی‌امان تماشاچیان که تیم محبوبشان را تشویق می‌کردند، به گوش می‌رسد؛ جایی که این روزها صاحب چمن مصنوعی، جایگاه تماشاگران و تبدیل به مجتمع ورزشی چیخون شده است. این زمین‌ها برای بسیاری از موسسیدان منطقه ۱۰ تهران و فوتبالیست‌های خاک‌خورده پر از خاطرات فراموش‌نشده است. مجید ملک‌زاده، از اهالی قدیم محله سلسبیل و از پیشکسوتان تیم تاج سابق، تعریف می‌کند: «زمین میلان در انتهای خیابان چیخون یکی از زمین‌های معروف تهران بود. شهید «حسن هدایت»، شهید «رحیم قاسمی»، «جمشید رشیدی»، «علی جباری» و... همه از همین زمین‌های خاکی به فوتبال معرفی شدند. این زمین اوایل میان محله‌ها و بچه‌های فوتبالی به فدرال معروف بود. مسئولش «غلام معینی» بود که حسابی هوای بچه‌محل‌ها را داشت. بعدها به دلیل علاقه بچه‌های فوتبالی محله و اهالی به تیم آت میلان، نام این زمین به میلان تغییر کرد.»

فوتبال در اقامتگاه موبدان زرتشتی

نام: قلعه گبری
ستاره‌ها: ابوالقاسم عارفان
نشانی: جنوب شرقی شهرک علاین

زمین خاکی فوتبالیست‌پرور تعریف می‌کند: «در گذشته رایج‌ترین و کم‌هزینه‌ترین ورزش با توجه به امکانات موجود، فوتبال بود. داخل محوطه قلعه گبری که بخشی از زمین‌های آن کشاورزی بود و روستاییان در آن کشت و کار می‌کردند، فضایی رها شده داشت که به زمین بازی فوتبال بچه‌ها مبدل شده بود.» به گفته صدیقی، اکثر بچه‌های محله علاین و اطراف برای تمرین و آمادگی شرکت در مسابقات روز و شبشان را در این زمین خاکی سر می‌کردند و در این میان چهره‌های موفق هم مانند ابوالقاسم عارفان که زمانی بازیکن تیم پاس تهران بود و این روزها در کسوت مربیگری فعالیت می‌کند به فوتبال کشور معرفی شدند.

یکی از بناهای ارزشمند تهران قدیم قلعه گبری در روستای علاین واقع در محدوده کمربندی جنوب شهر است. قلعه گبری دو هزار و هشتصدساله با مساحت ۳۰ هزار مترمربعی یادگار ساسانیان است. گبر به معنی پیروان دین زرتشت است و چون روزگاری در این محدوده زرتشتیان زندگی می‌کردند و این قلعه هم اقامتگاه موبدان زرتشتی بود، نام قلعه گبری گرفت. بعد از حمله مغول‌ها و نابودی قلعه، اینجا تا مدت‌ها بدون کاربری ماند و به‌عنوان نمادی تاریخی پا برجا بود. به مرور زمان و با تبدیل شدن روستای علاین به یک محله شهری زمین‌های خاکی اطراف قلعه تاریخی تبدیل به مهد پرورش ستاره‌های فوتبال شد. صدیقی، از معتمدان محله علاین، در باره این

نام: مشعل، زرین، کهن و...
ستاره‌ها: قاسم بزرگی، ناصر محمدخانی، مجتبی رضایی
نشانی: محله طرشت

مشعل و زرین؛ دورتیب معروف طرشتی

امیر به کفش و لباس ورزشی بخریم.» رقبای تیم‌های طرشت تیم روستاهای ونک، کن، پونک، باغ فیض و فرحزاد بودند. از این تیم‌ها تیم ونک رقیب سرسختی محسوب می‌شد و بیشتر مواقع هم پیروز میدان بود. حسن علی نیا، حاج مهدی حاج وهاب، حاج اصغر حسین مردی و حاج علی اکبر تیمجوری تیم‌داران معروف این محله بودند. مهدی عرب از پیشکسوتان فوتبال طرشت می‌گوید: «طرشت علاوه بر اینکه تیم‌های فوتبال پرکار داشت، میزبان فوتبالیست‌های مشهور زیادی بود. ساندریج فروشی قدیمی محله که در نزدیکی دانشگاه صنعتی شریف قرار دارد پاتوق علی دایی و عادل فردوسی‌پور بود. علی پروین هم با طرشتی‌ها ارتباط خوبی داشت. رفاقت زیادی با علی دایی داشتیم و دارم. علی دایی با برادرانش یک تیم داشت که یک‌بار با تیم طرشت بازی کردند که دیدنی بود. ناصر محمدخانی همسایه‌مان بود. مجتبی رضایی، دروازه‌بان اسبق پرسپولیس، هم از همین زمین خاکی رشد کرد.» در حال حاضر زمین ورزشی شهدای طرشت معروف‌ترین زمین فوتبال این محله است و بازیکنان پیشکسوت معروفی همچون فرشاد پیوس به جوانان محله فوتبال آموزش می‌دهند.

اگر از مقابل ساندریج فروشی مهدیار محله طرشت بگذرید عکسی جلب‌نظر می‌کند که بازیکنان روزهای گذشته فوتبال محلی طرشت را به تصویر کشیده است. محمدصادق لطفعلی خان، بازیکن تیم ستاره آبی طرشت، آن روزها را اینگونه روایت می‌کند: «اواخر دهه ۴۰ فوتبال طرشت شکل گرفت. نخستین تیم مشعل نام داشت. کم‌کم تیم‌های دیگر هم وارد میدان شدند؛ از جمله تیم زرین، کهن، دلاور، ستاره آبی، لوان، آریا و توفان. هر تیم در زمین خاکی مخصوص خودش بازی می‌کرد.» او به یاد می‌آورد که قبل از بازی سنگ و کلوخ را با شن کش از زمین جمع‌آوری می‌کردند تا زمین برای فوتبال آماده شود: «تیم مشعل و زرین طرفدار زیادی داشت. بعضی تیم‌ها هم فامیلی بود. مثلاً تیم ستاره آبی تیم پسر عموها بود و تیم کهن هم برای پسر سزایدار مدرسه و دوستان و آشنایانش زمین خاکی تیم مشعل جنب همین در مانگه طرشت بود. مسابقه که شروع می‌شد تقریباً صدای تشویق مردان کل روستا را پر می‌کرد.» حاج حسن مداح، مداح معروف محله، مسابقات را بر نامه‌ریزی می‌کرد. لطفعلی خان می‌گوید: «جام فوتبالی زیاد داشتیم؛ جام رمضان، عید و تابستان. پول کاپ را هم خودمان تامین می‌کردیم. هر ماه پول هایمان را جمع می‌کردیم تا بتوانیم از

نام: زمین خاکی فرحزاد
ستاره‌ها: حسین کلانی
نشانی: فرحزاد، روبه‌روی امامزاده صالح (ع)

رویاپایی در زمین خاکی‌های فرحزاد

محلی بود. از ونک، در که، باغ فیض، پونک و کن برای بازی به فرحزاد می‌آمدند. فرحزاد در آن زمان صاحب ۴ تیم به نام‌های اتحاد، هدف، یاران و خلخال‌ها بود که دوره‌های با هم مسابقه می‌دادند. تیم فرحزاد منتخبی از بازیکنان خوب این ۴ تیم بود و در لیگ محلات همیشه به مسابقه می‌رفتیم. آن زمان تیم ونک تیم بی‌رقیب و بسیار قوی بود که تقریباً همه جام‌ها را می‌برد.» او ادامه می‌دهد: «حسین کلانی و صفر ایرانی‌پاک که آن زمان از فوتبالیست‌های مشهور کشور بودند گاهی برای تماشای مسابقات و گشت و گذار به فرحزاد می‌آمدند. آن زمان بازیکنان بزرگ در زمین‌های خاکی بانوجوانان و جوانان بازی می‌کردند. گاهی در خلال همین بازی‌ها استعدادیابی هم می‌شد و برخی به تیم‌های بزرگ می‌رفتند. اگر واقعا جریان استعدادیابی از بازیکنان فرحزاد جدی پیگیری می‌شد، ما امروز چندین بازیکن مطرح در فوتبال کشورمان داشتیم، اما این اتفاق نیفتاد. با این حال قاسم بزرگی در دوره‌ای در فجر سپاهان بازی کرد که تقریباً یکی از بازیکن فوتبال فرحزاد است که به فوتبال باشگاهی راه پیدا کرد.»

زمین خاکی فوتبال برای بچه‌های قدیم تنها جایی برای فوتبال نبود؛ دنیایی پرهیجان بود که چندین ساعت از روز در آن زندگی می‌کردند؛ رویا می‌بافتند؛ رویاها را به باد می‌دادند و دوباره به زندگی معمول خود باز می‌گشتند. زمین خاکی فوتبال تنها جایی بود که می‌شد با خیال راحت چند ساعتی بدون انگ الواتی از خانواده اجازه گرفت و تمیز رفت و خاک و خلی و زخم و زیل به خانه برگشت. مصطفی لالی از فوتبالیست‌های قدیم فرحزاد، با اشاره به اینکه فرحزادی‌ها در دهه ۴۰ پایه‌نخستین زمین خاکی فوتبال را در فرحزاد گذاشتند و آن را به دنیای فوتبال محله‌ها معرفی کردند، می‌گوید: «بچه‌های قدیم با عشق فوتبال بازی می‌کردند و مثل امروز وسوسه کسب در آمد و پیشرفت برای رسیدن به شهرت و ثروت نداشتند. فوتبال برای بچه‌های قدیم زندگی بود. زمانی که ما در اوایل دهه ۴۰ در فرحزاد فوتبال را شروع کردیم همزمان خیلی روستاهای اطراف هم تیم تشکیل داده بودند و فوتبال کشور هم در حال اوج گرفتن بود. زمین فوتبال‌مان را روبه‌روی امامزاده صالح فرحزاد ساخته بودیم که در ۶ماه اول سال محل قرار و برگزاری نوعی لیگ